

Dr hab. Piotr Kostrzewa prof. UMFC

Dziedzina : sztuki muzyczne

Dyscyplina artystyczna : instrumentalistyka

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki

W Gdańsku

Warszawa 17 11.2024

Zleceńodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku na podstawie Uchwały Senatu nr 139/2024 z dnia 30 września 2024 roku powierzyła mi rolę recenzenta rozprawy doktorskiej w postępowaniu doktorskim mgr Emila Stanisława Miszka.

Postępowanie doktorskie w trybie eksternistycznym zostało wszczęte w dniu 5 września 2024 roku wnioskiem o wszczęcie postępowania doktorskiego na mocy art. 189 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

Do pisma podpisanego przez prof. dr hab. Przemysława Stanisławskiego Przewodniczącego RDA, dołączona była płyta cd z dziełem artystycznym oraz dokumentacja w formie elektronicznej zgodnie z wymogami ustawy

RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ PANA MGR EMILA STANISŁAWA MISZKA

Proces a efekt końcowy. Zmiana paradygmatu w kształtowaniu narracji improwizacji na podstawie kompozycji „Scratches for Eight Musicians”

Promotorzy:

*prof. dr Włodzimierz Nahorny /dzieło artystyczne/
prof. dr hab. Monika Karwaszewska /opis dzieła artystycznego/*

Już sam tytuł dysertacji doktorskiej Pana Emila Miszka zdradza nam zarówno naukowe jak i praktyczne podejście do tematu swobodnej improwizacji.

Praca doktorska składa się z czterech rozdziałów , które po kolei przygotowują nas i przeprowadzają przez etapy procesu twórczego i jego analizy, autorskiego kształtowania narracji improwizacji poprzez przybliżenia nam aparatu wykonawczego i uzasadnianiu jego użycia w nagraniu aż wreszcie po dokonaniu podsumowania procesu badawczego dochodzimy do analizy i opisu dzieła artystycznego, którym jest kompozycja „Scratch for eight musicians”

Każdy z rozdziałów jest napisany jako pewnego rodzaju drogowskaz myśli i doświadczeń doktoranta, prowadząc nas wprost do konkluzji. Przeprowadzony tok myślowy jest logiczny i poparty odpowiednio dobraną bibliografią.

Autor równie często sięga po literaturę światową jak po doktoraty kolegów z tzw. branży z których przemyśleń i doświadczeń korzysta.

Początkowy, niezwykle interesujący cytat rozpoczynający dysertację, pokazując stosunek do naukowych poszukiwań doktoranta.

W rozdziale pierwszym autor przeprowadza nas przez badania zgłębiające definiowanie procesu twórczego oraz kreatywności powołując się na wiele opinii autorytetów zarówno naukowych jak i samych muzyków wykonawców.

W drugim rozdziale poznajemy motywy powstania właśnie takich rozważań nad zagadnieniem pokazania indywidualnego, własnego stylu i sposobu improwizacji oraz zaimplementowania go do dużego zespołu jazzowego w tym przypadku oktetu w składzie – trąbka, saksofon tenorowy, saksofon barytonowy, puzon, fortepian, gitara, kontrabas i zestaw perkusyjny. Taki skład jest pewną wynikową fascynacji autora wielogatunkowością począwszy od muzyki big bandowej, poprzez wolną improwizację aż po muzykę klasyczną. Przedstawia również własną terminologię do określania pewnych zjawisk w improwizacji i przebiegu dzieła muzycznego jak: *morfologia ciężkości, grawitacja tanalna czy pole możliwości.*

Rozdział trzeci to rozprawa na temat znaczenia takiego właśnie aparatu wykonawczego zastosowanego w „Scratches for eight musicians” na podstawie własnych dotychczasowych doświadczeń. Koniec tego rozdziału to podsumowanie badań przeprowadzonych przez doktoranta.

Czwarty rozdział rozprawy to już czysta analiza dzieła muzycznego czyli kompozycji „Scratches for eight musicians” z jej genezą, założeniami formalno – estetycznymi, których mnogość wpływa bezpośrednio na sposób wykonania kompozycji na wielu płaszczyznach. W dalszej części spotykamy się z objaśnieniami zapisu partytury, gdzie wyraźnie rozgraniczone są części zakomponowane i te do swobodnej improwizacji, pokazany jest również język edycji wskazówek dla wykonawców nazwany przez doktoranta *mapą brzmień i parametrów wykonania*. Wreszcie mamy zanalizowany cały przebieg samej sesji nagraniowej / koncertu w Studiu im. Witolda Lutosławskiego w Polskim Radiu ze wskazaniem roli własnej doktoranta jako kompozytora, wykonawcy i kreatora, która jest fundamentem dzieła artystycznego.

Bardzo interesujące jest wyjaśnienie dwóch rodzajów postaw, które autor przypisuje muzykom wchodzącym w skład projektu tzn. postawa *reaktywna*, zrzucająca odpowiedzialność za poprowadzenie improwizacji na innych muzyków zespołu i ta *proaktywna*, która według autora jest niebezpieczna w przejęciu inicjatywy improwizacyjnej, która może zdominować kolektywność zespołową o którą tak naprawdę chodzi w całej rozprawie.

Tytuł dzieła:

Scratches for 8 Musicians – Live at Polish Radio

Wykonawcy :

Emil Misk & The Sonic Syndicate

Skład zespołu:

Emil Misk – trąbka, kompozytor, kreator

Piotr Chęcki – saksofon tenorowy

Jakub Klemensiewicz – saksofon barytonowy

Paweł Niewiadomski – puzon

Michał Zienkowski – gitara

Mikołaj Basiukiewicz – fortepian

Konrad Żołnierek – kontrabas

Sławek Koryzno – perkusja

Dysertację kończą entuzjastyczne i moim zdaniem zasłużone recenzje albumu, który jest jednocześnie dziełem artystycznym doktoranta. Recenzenci podkreślają wysoki poziom artystyczny, techniczny samego nagrania i oczywiście merytoryczną zawartość albumu określając ją jako mieszankę muzyki współczesnej, free jazzu, big bandowej i wreszcie wolnej improwizacji, która stanowi podstawę założeń artystycznych kompozytora.

Doktorant w wielu miejscach swojej pracy zachęca do podejmowania wyzwania i poszukiwania nowego, autorskiego sposobu podejścia do wolnego improwizowania, jednocześnie wskazując jak jest to ważny element edukacji muzycznej począwszy od szkół I i II stopnia. Wskazuje również że dzieło artystyczne wymagało od Niego bardzo holistycznego podejścia do połączenia trzech ról w jednej osobie: kompozytora, wykonawcy i wreszcie lidera, na którym opierała się również rola prowadzenia ekspresji artystycznej wykonawców w czasie rzeczywistym.

Przedstawiony cały proces przygotowywania się do nagrania dzieła artystycznego, procesu prób, wielu dyskusji z muzykami biorącymi udział w projekcie, wyciąganie wniosków, pozwala nam poznać całość powstawania czegoś szczególnego w moim odczuciu niestandardowego i wyjątkowego.

Nakreślenie okresu powstawania projektu (czas pandemii) dodatkowo podkreśla niecodzienne okoliczności przedsięwzięcia, pozbawionego bardzo ważnego elementu koncertu, jakim jest publiczność. Bo jakże inaczej wykonujemy i przekazujemy naszą sztukę odbierając reakcję słuchaczy. Autor opisuje to, jako element trudny, chociaż być może w przypadku tego konkretnego koncertu / nagrania prowokujący szczególny i wyjątkowy sposób interpretacji, jeszcze bardziej przekonujący bo odarty z odzewu publiczności.

Struktura pracy jest logiczna i przejrzysta. Doktorant w sposób systematyczny przedstawia kolejne etapy swoich badań począwszy na cytowaniu i powoływaniu się na specjalistyczną literaturę naukową z dziedziny psychologii czy filozofii jak i merytorycznej z dziedziny sztuki, metodologii, analizy wyników. Każdy rozdział jest dobrze powiązany z poprzednim, co sprawia, że całość pracy jest spójna i łatwa do śledzenia.

Wyniki badań są jasno przedstawione i odpowiednio analizowane.

Jedynym czego mi zabrakło to ewentualne głębsze pochylenie się nad propozycjami rozwiązania zmiany lub udoskonalenia metod nauczania improwizacji w edukacji zarówno szkolnej jak i akademickiej również w odniesieniu do muzyków klasycznych co wpływa bezpośrednio na omawiane zagadnienia w przedstawionej dysertacji.

Konkluzja

Praca doktorska przedstawiona przez Pana magistra Emila Miszka spełnia wszystkie wymagania stawiane pracy naukowej na poziomie doktoranckim w myśl art.13 ust. 1. Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych oraz stopniach i tytułach w zakresie sztuki.

Autor wykazał się dużą dojrzałością naukową a Jego badania stanowią istotny wkład w rozwój dyscypliny sztuki muzycznej. Przedstawione dzieło artystyczne na nośniku cd reprezentuje wysoki i profesjonalny poziom.

Pracę doktorską Pana Emila Miszka przyjmuję i rekomenduję do publicznej obrony.

